

REGU § 68 Information. Rapport om En svensk landsvägsprincip

Ärendenummer: RS 2026/953

Regionalt utvecklingsutskotts beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget ställningstagande.

Sammanfattning

Konsultföretaget WSP har på uppdrag av Region Gotland under april–juni 2026 tagit fram rapporten *En svensk landsvägsprincip, Omvärldsanalys och förslag på modell i en svensk kontext*.

I förfrågningsunderlaget specificerades rapportens innehåll enligt följande:

- En omvärldsbevakning med en beskrivning av minst tre länders val av modell för att säkerställa likvärdiga priser för resande för boende på öar, med fokus på länder som ingår i EU. Danmarks landsvägsprincip ska vara en av modellerna som beskrivs och analyseras.
- En modell för hur en svensk landsvägsprincip skulle kunna utformas, där kostnaden för att färdas med färjetrafiken motsvarar vad det kostar att färdas motsvarande sträcka på en vanlig landsväg. Det ska gälla oavsett om man färdas själv eller i sällskap med andra, med eller utan bil. Modellen ska innehålla beskrivning av:
 - Hur landsvägsprincipen utformas och varför.
 - Uppskattad kostnad för staten i relation till dagens modell.
 - Vilket utfall avseende priser modellen ger för olika kategorier av resande och näringsliv.

Rapporten levererades 2026-06-23. Resultaten visar att en svensk landsvägsprincip är möjlig att utforma, men för ett konkret förslag krävs vidare utredningar kring efterfrågeeffekter, kapacitetsbehov, fasta kostnader, samhällsekonomiska konsekvenser samt EU:s statsstödsregler.

Rapporten visar att för en sträcka motsvarande avståndet mellan Nynäshamn och Visby och utifrån Trafikverkets analysvärden för transportkostnader blir priset 409 kronor för personbil, 164 kronor för passagerare utan bil och cirka 101 kronor per längdmeter för gods. Dessa värden utgör utgångspunkten för hur en landsvägsprincip för Gotlandstrafiken skulle kunna utformas.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande föreslår att ärendet ska överlämnas till regionstyrelsen utan eget ställningstagande med hänvisning till att ytterligare kompletteringar behövs i ärendet inför regionstyrelsens sammanträde.

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport - En svensk landsvägsprincip, WSP 2026-06-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-23